

Flere elever opnår mindst 2 i dansk og matematik

85 procent af eleverne i 9. klasse opnår mindst 2 i dansk og matematik

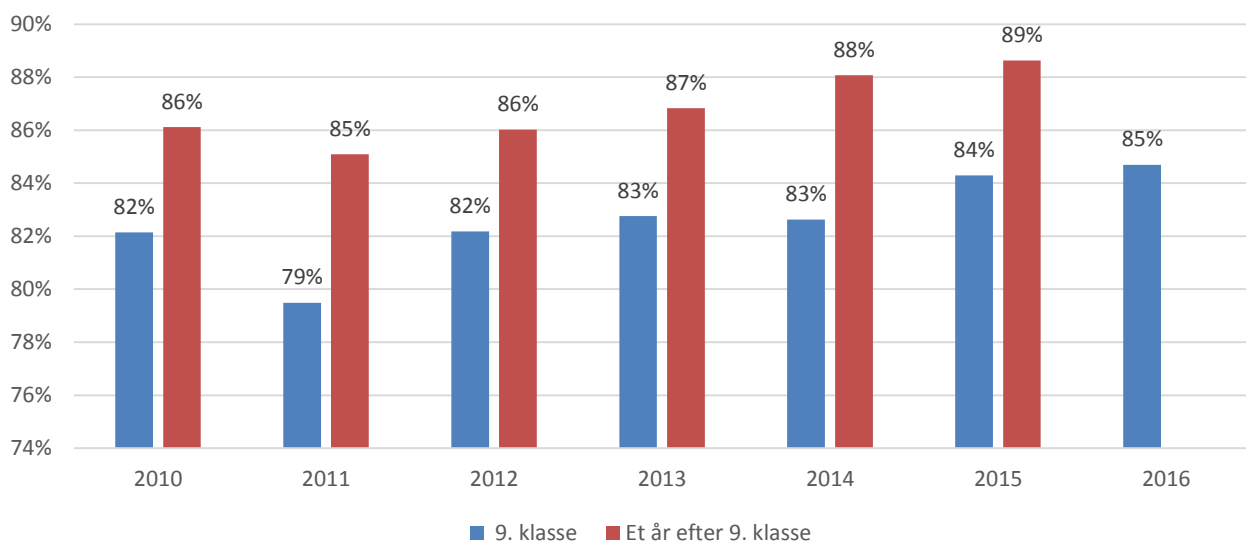
Fra august 2015 blev der indført adgangskrav på blandt andet mindst 2 i både dansk og matematik til erhvervsuddannelserne. En elev opfylder adgangskravet, hvis eleven har deltaget i alle prøver i dansk og matematik ved folkeskolens 9.-klasseprøver, og hvis karaktergennemsnittet af prøverne i dansk (læsning, retskrivning, mundtlig og skriftlig) er mindst 2, og karaktergennemsnittet i matematik (matematik med hjælpemidler og matematik uden hjælpemidler) er mindst 2. Elever, der ikke har aflagt alle prøver, opfylder ikke adgangskravet.

De nyeste tal fra skoleåret 2015/2016 viser, at 85 procent af eleverne opfylder adgangskravet, mens 15 procent af eleverne – ca. hver syvende – ikke opnåede mindst 2 i hhv. dansk og matematik i 9. klasse. Samlet set havde 11 pct. af eleverne ingen prøver eller manglede en eller flere prøver, mens 4 procent af eleverne havde aflagt alle prøver, men opnåede ikke mindst 2 i gennemsnit af prøverne i både dansk og matematik. Andelen af elever, der opnår mindst 2 i dansk og matematik har været stigende siden 2011. Den lave andel i 2011 skyldes, at en større andel i dette år ikke opnåede mindst 2 i matematik.

Ser man på eleverne et år senere, hvor ca. halvdelen af eleverne har gået i 10. klasse, er andelen, som opfylder adgangskravet, steget med ca. 4 procentpoint. Et år efter 9. klasse er det dermed 89 procent – svarende til næsten ni ud af ti – af eleverne, der har opnået mindst 2 i både dansk og matematik, og dermed kan komme ind på en erhvervsuddannelse. Også her er en stigning siden 2011.

Da det skønnes, at nogle elever, som mangler prøver, kunne opnå mindst 2 i dansk og matematik, er disse beregninger udtryk for et maksimalt skøn for, hvor stor en andel af eleverne, som ikke vil kunne komme ind på en erhvervsuddannelse.

Figur 1. Andel elever, som opnår mindst 2 i dansk og matematik i 9. klasse og et år efter 9. klasse 2010-2016

Kilde: Undervisningsministeriet og Danmarks Statistik, egne beregninger

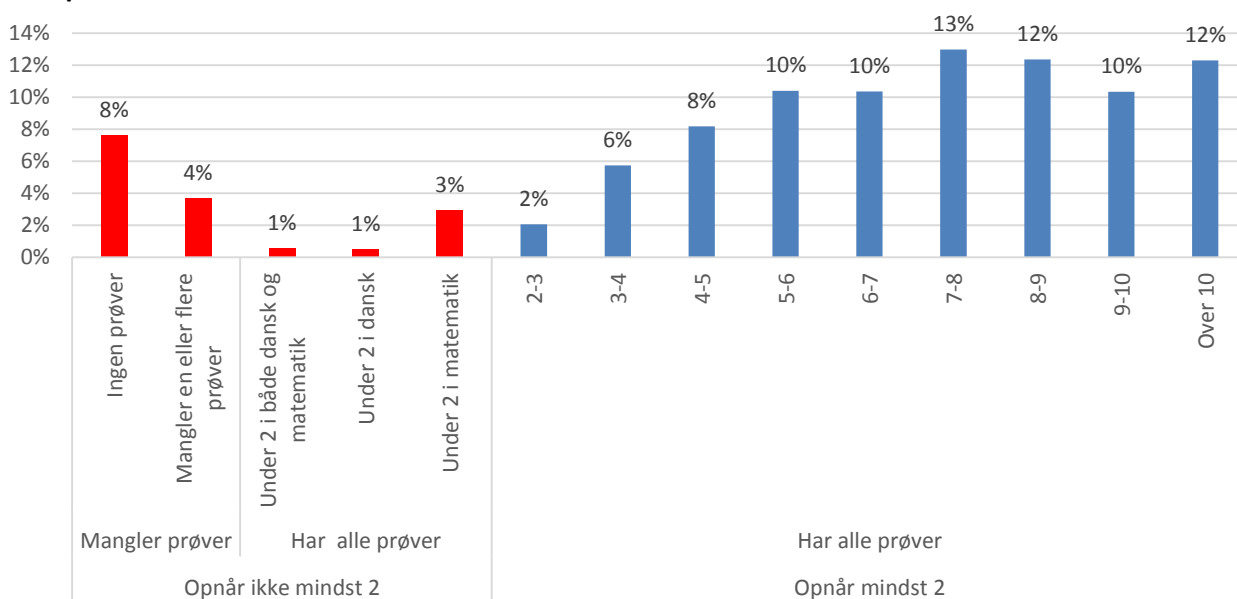
Det er primært manglende prøver og matematik, der giver problemer med at opnå mindst 2 i dansk og matematik

I figur 2 ses en mere detaljeret opgørelse for eleverne i 9. klasse i 2016. Figuren viser en fordeling af elevernes samlede karaktergennemsnit i dansk og matematik for de elever, der opnår mindst 2 i dansk og matematik. Figuren viser også en fordeling på årsager for de elever, der ikke opnår mindst 2 i dansk og matematik.

Ser man på de elever, der i 9. klasse ikke opnår mindst 2 i dansk og matematik, er der 15 procent, som mangler en eller flere prøver. 8 procent af eleverne i 9. klasse har slet ikke nogen indberettede prøver, mens 4 procent har én eller flere indberettede prøver, men mangler én eller flere prøver for at kunne indfri adgangskravet. Der er 3 procent af eleverne, som ikke opnår mindst 2 i matematik, men som opnår mindst 2 i dansk, mens der er 1 procent, som ikke opnår mindst 2 dansk, men som opnår mindst 2 i matematik. 1 procent af eleverne opnår hverken 2 i dansk eller matematik, dvs. deres karaktergennemsnit i begge fag er for lavt. Bemærk, at tallene er afrundede, hvorfor de ikke summer til de 15 procent, der er nævnt ovenfor.

Figuren viser desuden, at 85 procent af eleverne opfylder kravet, og at næsten hver fjerde elev har et samlet karaktergennemsnit på 9 eller derover i dansk og matematik.

Figur 2 Elever i 9. klasse fordelt på deres resultater i dansk og matematik ved 9.-klasseprøverne 2016

Kilde: Undervisningsministeriet og Danmarks Statistik, egne beregninger

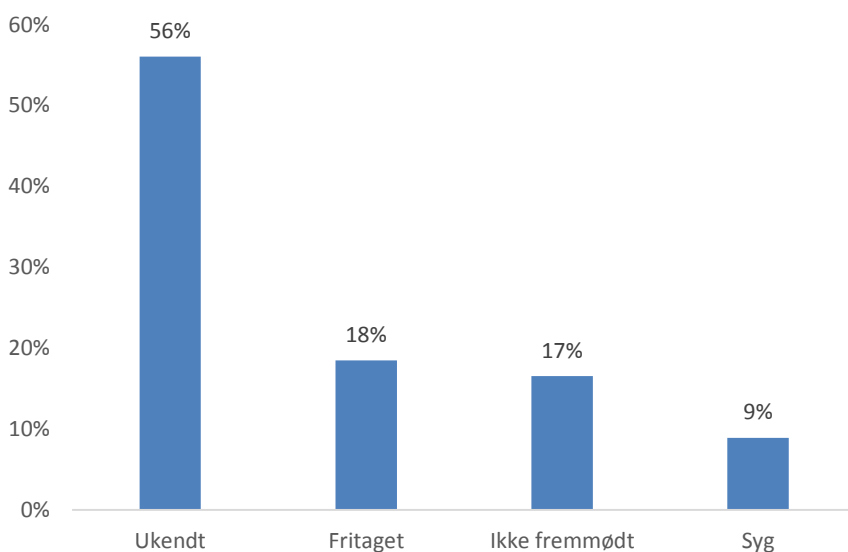
Årsagen til manglende prøver er ukendt for en stor del af eleverne

Blandt de elever, som i 2016 manglede en eller flere prøver eller slet ikke havde aflagt nogen prøver, er 18 procent fritaget for prøverne, 17 procent mødte ikke op, og 9 procent var syge. Blandt de resterende 56 procent af eleverne kendes årsagen til de manglende prøver ikke. Årsagen til, at eleverne mangler at aflægge en eller flere prøver, er således ukendt for over halvdelen af eleverne.

Det skønnes, at 80 pct. af eleverne uden årsag til de manglende prøver kommer fra skoler, som slet ikke har indberettet karakteroplysninger. Omkring 1/3 af disse skønnes at være frie skoler, der er prøvefri, mens resten dækker skoler, som enten ikke har elever, som går til prøve – fx specialskoler og dagbehandlingstilbud – eller skoler, som ikke har indberettet deres karakterer. De sidste 20 pct. af eleverne skønnes at være fra skoler, som har indberettet karakteroplysninger for andre elever, men som enten ikke har indberettet en årsag til, at den pågældende elevs prøver mangler eller ikke har indberettet elevens prøvekarakterer.

Det skønnes derfor, at nogle af de elever, som mangler prøver, kunne opnå mindst 2 i dansk og matematik, enten fordi de kommer fra en prøvefri skole, fordi skolen har glemt at indberette dem, eller fordi de på et senere tidspunkt har mulighed for at gennemføre en sygeprøve. Disse beregninger er således udtryk for et maksimalt skøn for, hvor stor en andel som ikke vil kunne komme ind på en erhvervsuddannelse.

Figur 3 Årsager til ingen eller manglende prøver i 9. klasse 2016

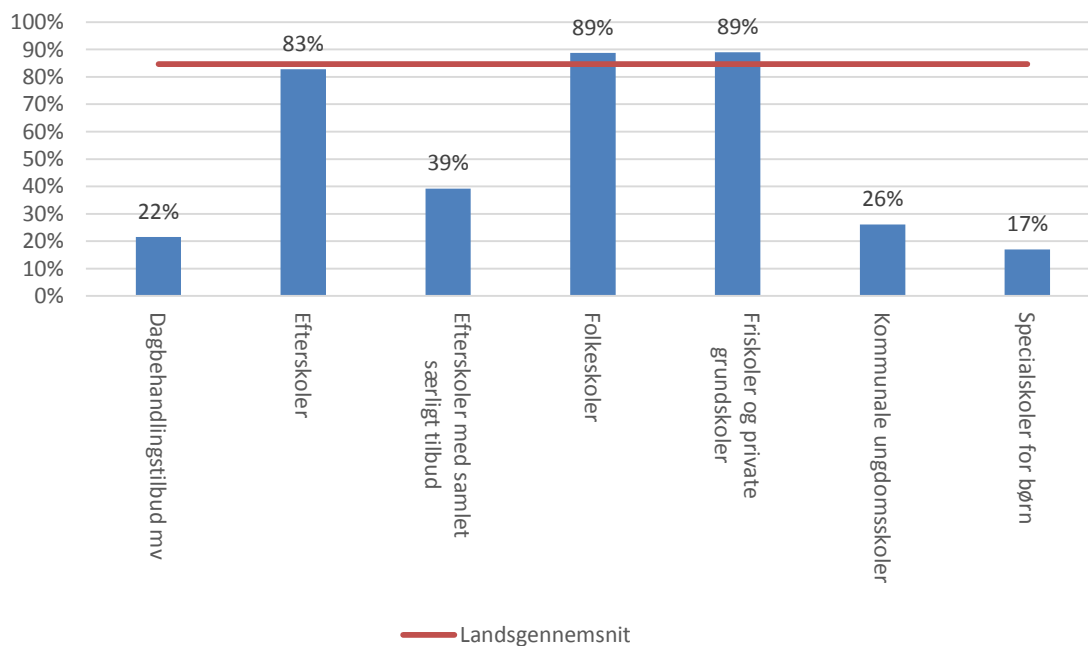
Note: Oplysninger om fritagelse, fremmøde og sygdom er registreret på den enkelte prøve og hver elev kan således have flere grunde til ikke at have prøver. Her er valgt den første grund i rækkefølgen: fritaget, syg, ikke fremmødt.

Kilde: Undervisningsministeriet og Danmarks Statistik, egne beregninger

Der er inden for de forskellige skoletyper stor forskel på andelen, som opnår mindst 2 i dansk og matematik

Ser man på de forskellige skoletyper, er der stor forskel på, hvor stor en andel af eleverne der opnår mindst 2 i dansk og matematik. På folkeskoler og frie skoler er det ni ud af ti, som opnår mindst 2 i dansk og matematik efter 9. klasse. Eleverne fra efterskoler ligger lige under landsgennemsnittet med 83 procent. På efterskoler med særligt tilbud er det fire ud af ti, som opfylder adgangskravet, mens det på specialskoler, kommunale ungdomsskoler og dagbehandlingstilbud er det 17-26 procent, som opfylder adgangskravet.

Figur 4 Andel af elever ved 9.-klasseprøverne 2016, som opnår mindst 2 i både dansk og matematik fordelt på skoletype

Kilde: Undervisningsministeriet og Danmarks Statistik, egne beregninger.

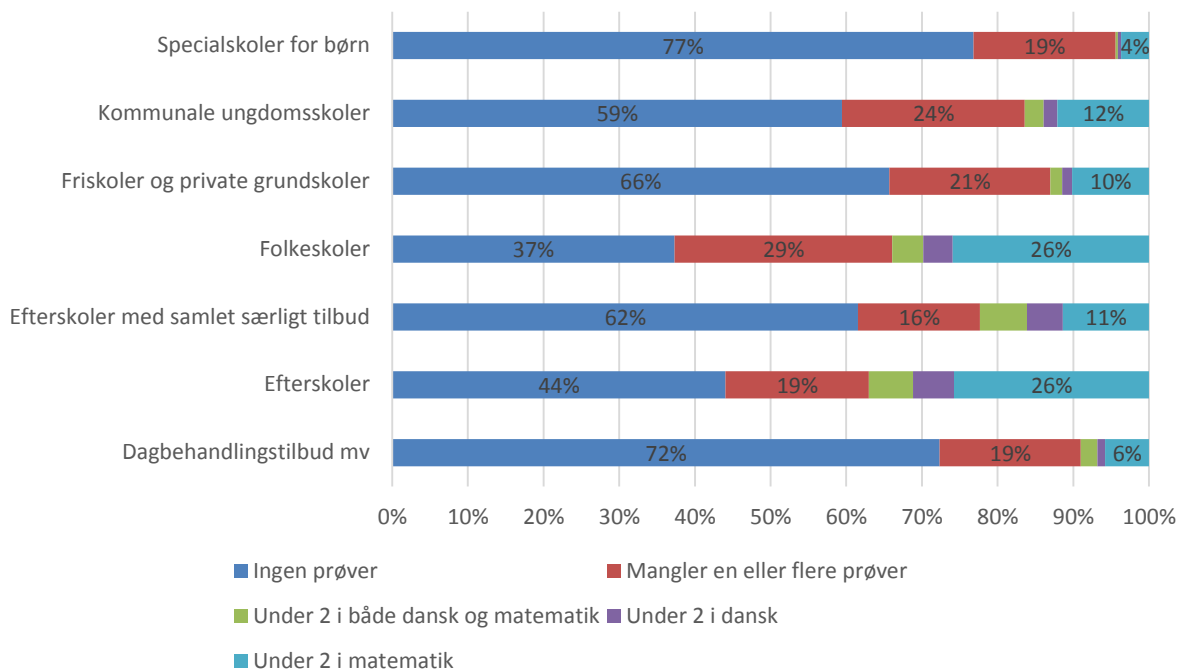
Figur 5 viser årsagerne til, at eleverne fra de forskellige skoletyper ikke opnår mindst 2 i dansk og matematik. På folkeskoler og efterskoler er andelen af elever uden prøver mindre end landsgennemsnittet. Det kan enten skyldes, at flere elever fra disse skoletyper aflægger prøverne, eller at skolerne simpelthen i højere grad får indberettet eleverne.

På folkeskoler og efterskoler er det specielt matematikken, som eleverne har problemer med. På de frie skoler ses en høj andel af elever, som ikke har nogle prøver i dansk og matematik, hvilket hænger sammen med, at nogle af eleverne kommer fra prøvefrie skoler.

Kommunale ungdomsskoler, dagbehandlingstilbud, efterskoler med særligt tilbud og specialskoler har en høj andel elever helt uden prøver eller elever, der mangler en eller flere prøver.

Figur 5 Årsager til manglende overholdelse af adgangskrav fordelt på skoletype, 9. klasse 2016.

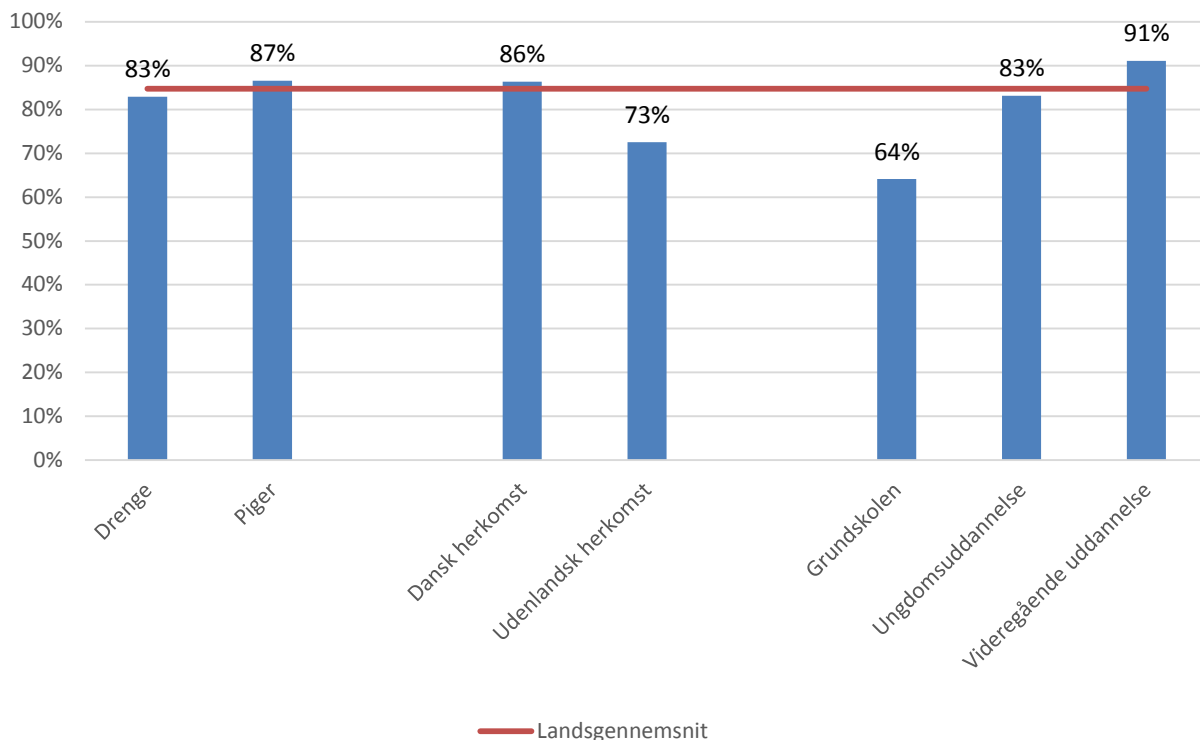
Kilde: Undervisningsministeriet og Danmarks Statistik, egne beregninger

Piger, elever med dansk herkomst og elever med forældre med videregående uddannelse klarer sig bedst

Piger, elever med dansk herkomst og elever med forældre med videregående uddannelse klarer sig bedst. 83 procent af drengene fra 9. klasse i 2016 opnår mindst 2 i dansk og matematik mod 87 procent af pigerne. For elever af udenlandsk herkomst opnår 73 procent mindst 2 i dansk og matematik mod 86 procent af de danske elever. Størst forskel er der, når man ser på forældrenes uddannelsesbaggrund. Blandt elever, hvor forældrenes højeste uddannelse er grundskolen, er det 64 procent af eleverne, der opnår mindst 2 i dansk og matematik, mens det gælder 91 procent af de elever, hvor forældrene har en videregående uddannelse.

Figur 6 Andel af elever ved 9.-klasseprøverne 2016, som opnåede mindst 2 i både dansk og matematik fordelt på køn, herkomst og forældres højeste fuldførte uddannelse.

Note: Ungdomsuddannelse dækker primært over forældre med erhvervsuddannelse. Få har også en gymnasialuddannelse.

Kilde: Undervisningsministeriet og Danmarks Statistik, egne beregninger.

Værd at vide

Hvilke elever indgår i beregningerne i dette notat?

I dette notat ses der på elever i 9. klasse. 9. klasse årgangen findes ved at sammenkøre følgende registre: Styrelsen for It og Lærings karakterregister, Danmarks Statistiks elevregister samt Styrelsen for It og Lærings register over elevernes søgning fra grundskolen til ungdomsuddannelserne. Dermed adskiller opgørelserne i dette notat sig fra opgørelserne i ministeriets datavarehus, hvor der kun ses på de elever, som kendes fra Styrelsen for It og Lærings karakterregister.

Andelen af elever, der ikke opfylder adgangskravet, er beregnet i forhold til denne population og skal ses som et maksimalt skøn for, hvor mange elever der ikke opfylder adgangskravet.

Hvorfor er beregningerne i dette notat anderledes end i Datavarehuset?

I ministeriets datavarehus er der ligeledes en beregning af andel elever med mindst 2 i dansk og matematik, men her er andelen beregnet i forhold til de elever, der kendes i Styrelsen for It og Lærings karakterregister. Her medtages således ikke elever, som af en eller flere grunde ikke har karakterer eller fritagelser.

Hvordan beregnes karaktergennemsnittet i dansk og matematik?

For hver elev beregnes et karaktergennemsnit af prøverne i dansk og et karaktergennemsnit i matematik. Elever, der har aflagt alle prøver i både dansk og matematik, og som mindst har opnået et karaktergennemsnit på mindst 2 i både dansk og matematik, opfylder kriteriet. Elever, der ikke har aflagt alle prøver i dansk og matematik, eller elever, der har aflagt alle prøver i dansk og matematik, men som ikke mindst har opnået et karaktergennemsnit på mindst 2 i både dansk og matematik, opfylder ikke kriteriet.

Elevernes karaktergennemsnit beregnes som summen af de afgivne karakterer divideret med antallet af prøver.

I dansk aflægges følgende prøver: læsning, retskrivning, skriftlig fremstilling og mundtlig.

I matematik aflægges følgende prøver: matematik med hjælpemidler og matematik uden hjælpemidler.

Andelen beregnes som antallet af elever, der har opnået et karaktergennemsnit på mindst 2 i både dansk og matematik i forhold til alle elever i 9. klasse årgangen.

Vil du vide mere?

Du kan sammenligne de enkelte skolers tal i ministeriets åbenhedsinitiativ www.uvm.dk/skoletal

Kig også i ministeriets datavarehus, hvor du kan finde en række rapporter på kommune- og skoleniveau til brug for fx kommunernes kvalitetsrapporter:

<https://www.uddannelsesstatistik.dk/>